

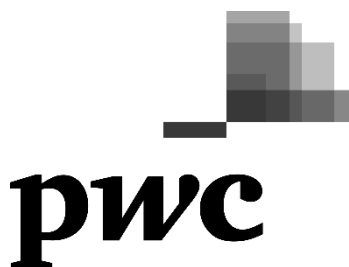
**KÖZGAZDASÁGI
ALAPISMERETEK
(ELMÉLETI GAZDASÁGTAN)
KÖZÉPSZINT**

PRÓBAÉRETTSÉGI VIZSGA

MEGOLDÓKULCS

2016. január 16.

**STUDIUM GENERALE
KÖZGAZDASÁGTAN SZEKCIÓ**

I. Választásos, egyszerű, rövid választ igénylő feladatok

Feleletválasztás

(10·2 = 20 pont)

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
B	A	B	C	C	C	A	D	B	D

Minden helyes válasz 2 pontot ér, max: 10·2 = 20 pont

II. Szöveges feladatok

1. Igaz-hamis állítások

(6·2=12 pont)

Sorszám	I-H	Válasz	Pontszám
1)	H	Az elmélet azt mondja ki, hogy a piaci törvények minden külső hatás nélkül automatikusan biztosítják az egyensúlyt.	1+1 pont
2)	H	Üzemszüneti pontról beszélünk, mert a teljes bevétel csak a változó költséget fedezi. Ebben a pontban dönti el a vállalat, hogy folytatja a termelést, vagy abbahagyja tevékenységét.	1+1 pont
3)	I	Igaz, hiszen a földjáradék nem tartalmazza a földön lévő tőke javak hozamát ezért ezt hozzá kell adni a földjáradékhoz, hogy a föld bérleti díját megkapjuk.	1+1 pont
4)	H	Ez a tőkepiac fogalma. Árupiac: a termékek és szolgáltatások összes keresletét és kínálatát, valamint az ezek közötti kapcsolatot jelenti egy nemzetgazdaságban.	1+1 pont
5)	H	A megtakarítási hatáshajlandóság a következőképp számítható ki : $\hat{S} = \frac{\Delta S}{\Delta Q}$. Az állításban szereplő képlet a megtakarítási hányad kiszámítását mutatja.	1+1 pont
6)	I	TP_L függvény ebben az interallumban növekszik, egészen a maximum pontjáig, ahol $MP_L=0$.	1+1 pont

2. Definíciók

(2·4 = 8 pont)

Sorszám	Meghatározás	Pontszám
A)	A folyó termelő felhasználás a termelés során felhasznált inputok (termék előállításához szükséges alapanyagok) és félkész termékek pénzben kifejezett értéke.	2 pont
B)	Jövedelem kimutatásnál alkalmazott költségtípus. Számlákon nem megjelenő kiadásai, ráfordításai az adott időszaknak. Két fajtája van, elszámolható implicit költség (amortizáció) és el nem számolható implicit költség (normál profit).	2 pont
C)	A kereslet jövedelemrugalmassága megmutatja, hogy ha 1%-kal változik a fogyasztó jövedelme, akkor hány %-kal változik egy termék keresett mennyisége.	2 pont
D)	A keresleti függvénynek P-re rendezett alakja. Ebben az esetben a változó a mennyiség, a függvény azt mutatja meg, hogy adott keresett mennyiségek mellett mennyit hajlandó(ak) fizetni a fogyasztó(k).	2 pont

3. Kifejtő kérdés

(3+1+4=8 pont)

Mutassa be, hogy mi történik a tökéletesen versenyző vállalat fogyasztói többletével, ha monopóliummá alakul és konstans határkölség függvényt és azonos költségfüggvényeket feltételezünk! (3 pont)

A tökéletesen versenyző vállalat fogyasztói többlete 3 részre szakad.
A monopóliumnál ez a terület *fogyasztói többletre, termelői többletre és holtteher-veszteségre* bomlik.
(Ha felsorolja milyen részekre szakad jár a 3 pont)

Mennyit termel a monopólium a tökéletesen versenyző vállalathoz képest? (1 pont)

A keresleti és a határbevételi függvény kapcsolata, valamint az $AC=MC$ miatt a monopólium *pontosan fele annyit* termel, mint a tökéletesen versenyző iparág, és mindezt magasabb áron.

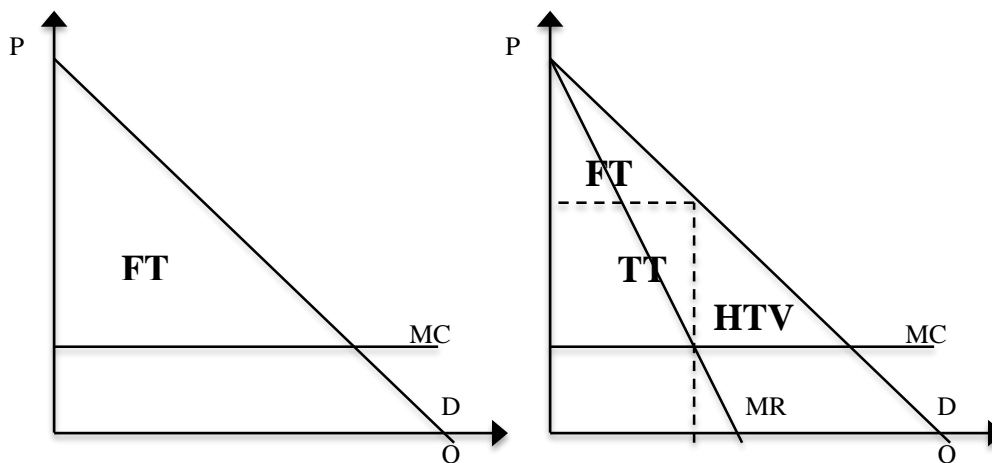
Ábrázolja is a helyzetet! (4 pont)

Tengelyelnevezések (1 pont)

Monopóliumnál MR megfelelő ábrázolása – pontosan dupla akkora meredekségű mint a keresleti függvény (1 pont)

FT, TT, HTV megfelelő helyen való feltüntetése (2 pont)

Ábra:

4. Kiegészítés

(6·1=6 pont)

Sorszám	válasz	Pontszám
1)	változatlan marad	1 pont
2)	csökken	1 pont
3)	változatlan marad	1 pont
4)	nagyobb	1 pont
5)	kisebb	1 pont
6)	csökken	1 pont

5. Elemző-értékelő feladat

(6·1=6 pont)

A: Kötvény
B: Részvény
C: Mindkettő
D: Egyik sem

Forgalmi értéke adott időpontban az árfolyam (piaci ár).	C
Hitelviszonyt testesít meg.	A
Határozatlan időre szól.	B
Korlátlan felelősséggel jár.	D
A névérték arányában évente osztalékot biztosít tulajdonosának.	B
Kibocsátásának célja, a vállalatok hitelgyűjtésének vagy tőkeigényének kielégítése.	C
Kamat felvételére jogosít.	A

III. Számítási feladatok

6. feladat

(2+3+2+3=10 pont)

a) Írja fel MSB és MSC függvényeket!

MSB= MU+EB (externális haszon)

$$\text{MSB} = 920 - 8Q + 136 = \mathbf{1056 - 8Q}$$

(1 pont)

MSC= MC+EC (externális költség)

$$\text{MSC} = 272 + 4Q + 16 = \mathbf{288 + 4Q}$$

(1 pont)

b) Számolja ki a piaci és társadalmi optimumot!

Piaci: MC=MU

$$272 + 4Q = 920 - 8Q$$

$$\mathbf{Q_P = 54}$$

(1 pont)

Társadalmi: MSC=MSB

$$288 + 4Q = 1056 - 8Q$$

$$\mathbf{Q_T = 64}$$

(1 pont)

Számolás

(1 pont)

c) Határozza meg, hogy milyen externhatás érvényesül a piacon, és döntse el, hogy adót kell kivetni vagy transzferrel kell támogatni a vállalatot!

Pozitív externhatás érvényesül a piacon. Támogatni kell a piac sz szereplőt. (2 pont)

d) Adja meg a jóléti veszteség és az adó/transzfer mértékét!

$$\mathbf{JV} = [(624 - 504) \cdot (64 - 54)] / 2 = \mathbf{600}$$

(1 pont)

$$|MC(64) - MU(64)| = 120 \text{ a transzfer értéke.}$$

(1 pont)

Számolás

(1 pont)

7. feladat

(4+2+4=10 pont)

a) Adja meg a fogyasztási és a megtakarítási függvényeket!

$$C(1000) = 900$$

$$C(1500) = 1300$$

$$900 = C_0 + \hat{c} \cdot 1000$$

(1 pont)

$$1300 = C_0 + \hat{c} \cdot 1500$$

$$C_0 = 100$$

(1 pont)

$$\hat{c} = 0,8$$

$$\mathbf{S(Y) = -100 + 0,2Y}$$

(1 pont)

$$\mathbf{C(Y) = 100 + 0,8Y}$$

(1 pont)

b) Mennyi lenne az egyensúlyi jövedelem kétszereplős gazdaságban?

$$Y = C + I$$

(0,5 pont)

$$Y = 100 + 0,8Y + 238$$

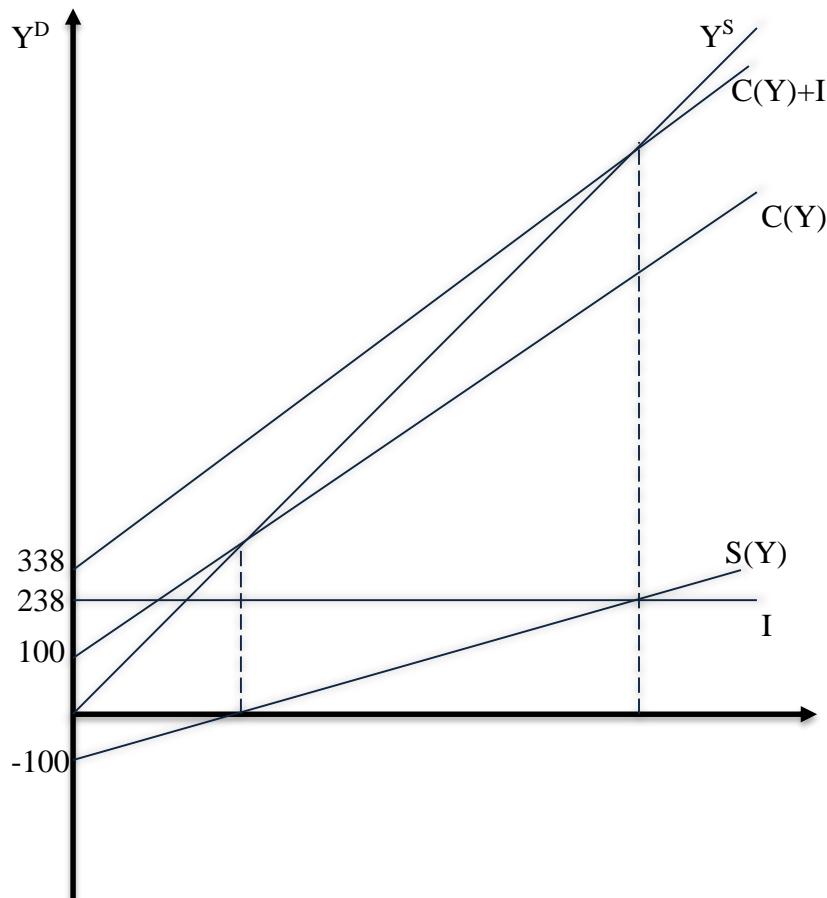
Számolás

(0,5 pont)

$$Y_E = 1690$$

(1 pont)

- c) Ábrázolja a kétszereplős gazdaság egyensúlyát, a fogyasztási függvényt, a megtakarítási függvényt és a beruházási kereslet függvényét! Az ábrán egyértelműen jelölje a függvények kapcsolatát!

$Y=C \rightarrow S=0$

(1 pont)

$Y=C+I \rightarrow I=S$

(1 pont)

Tengelyelnevezések és metszéspontok feltüntetése

(1 pont)

Függvények elnevezése

(1 pont)

8. feladat

(5+5 = 10 pont)

- a) $X_0 = 15, X_1 = 10$ $P_0 = 1000, P_1 = 1400$ $\varepsilon = ?$ (1 pont)

$$\frac{X_1 - X_0}{X_1 + X_0} \cdot \frac{P_1 + P_0}{P_1 - P_0} = |\varepsilon| \quad \frac{10 - 15}{10 + 15} \cdot \frac{1400 + 1000}{1400 - 1000} = |-1,2|$$
 (2 pont)

Tehát a szolgáltatás árrugalmas mert $|\varepsilon| > 1$ és ebből következik az is, hogy nem éri meg növelni az árakat. ($15 \cdot 1000 > 14 \cdot 1000$ is elfogadható) (1+1 pont)

- b) $X_0 = 7, I_0 = 50000, I_1 = 60000, \varepsilon = 1,375, X_1 = ?$ (1 pont)

$$\frac{X_1 - X_0}{X_1 + X_0} \cdot \frac{I_1 + I_0}{I_1 - I_0} = \varepsilon \quad \frac{X_1 - 7}{X_1 + 7} \cdot \frac{60000 + 50000}{60000 - 50000} = 1,375$$
 (1 pont)

$X = 9$ Tehát a jövedelememelkedés után a gazdi heti 9- szer fogja elvinni kutyakozmetikushoz kutyusát. (3 pont)

9. Feladat

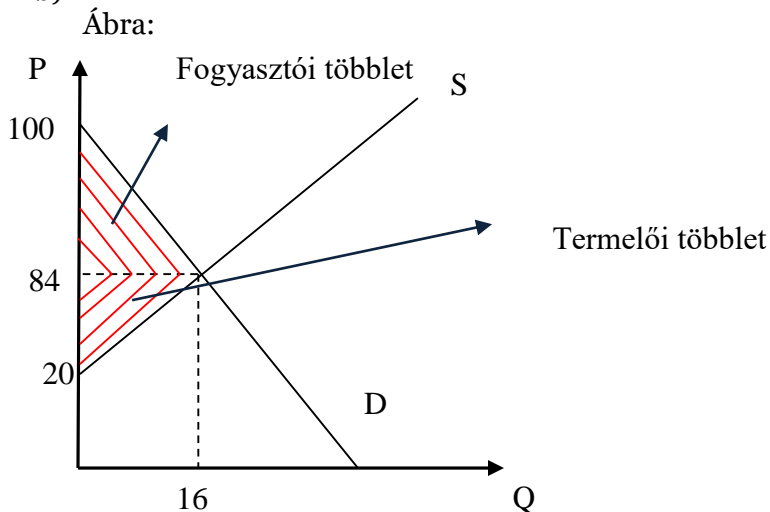
(5+5 = 10 pont)

- a) $4Q + 20 = 100 - Q \rightarrow Q = 16$ (2 pont)

$$100 - 16 = 84 = P / 4 \cdot 16 + 20 = 84 = P$$
 (1 pont)

$$T\pi = TR - TC \rightarrow TR = 16 \cdot 84 = 1344 \rightarrow TC = 2 \cdot 16^2 + 20 \cdot 16 + 112 = 944 \rightarrow T\pi = 400$$
 (2 pont)

- b) Ábra: (3 pont)

$$FT = \frac{(100 - 84) \cdot 16}{2} = 128$$
 (1 pont)

$$TT = \frac{(84 - 20) \cdot 16}{2} = 512$$
 (1 pont)